

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr. 8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Profesionālās kvalifikācijas eksāmena satura TITULLAPA

Nozares/sekтора nosaukums	Tekstilizstrādājumu, apģērbu, ādas un ādas izstrādājumu ražošanas nozare
Profesionālā kvalifikācija	"Šūšanas iekārtu operators"
Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenis	3. LKI līmenis

Pasūtītājs:

Valsts izglītības satura
centrs

Metodiskais atbalsts:

Projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide
profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai"
Ingrīda Šahta

Izpildītājs:

SIA "MVS"

Darba grupas vadītājs:

Baiba Dīriņa

Darba grupa:

Aija Puniņa, Inga Beikule, Dace Danele, Māra Kapče, Lolita
Sīmane, Lolita Katkovska, Agnese Landrāte, Skaidrīte Oleksa

Vērtētāji:

Latvijas Darba devēju konfederācija
Nozares eksperts: Aleksandrs Pavlovs
Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība
Nozares eksperts: Rimma Ķēniņa

Profesionālās kvalifikācijas eksāmena PROGRAMMA
Tekstilizstrādājumu, apģērbu, ādas un ādas izstrādājumu ražošanas nozare,
profesionālā kvalifikācija "Šūšanas iekārtu operators", 3. LKI līmenis

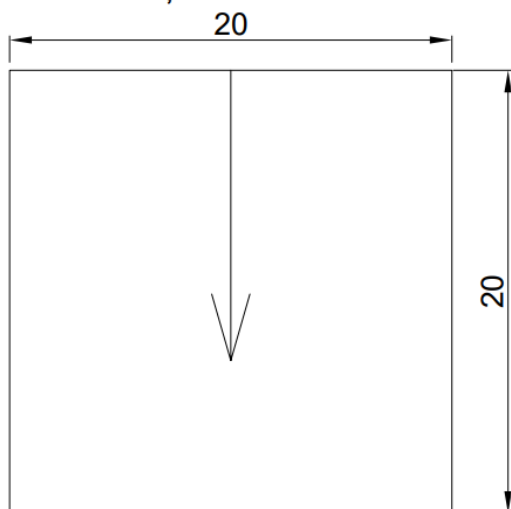
Mērķis	Pārbaudīt un novērtēt eksaminējamā profesionālās kompetences atbilstoši profesijas standarta prasībām vai profesionālās kvalifikācijas prasībām.									
Darba uzbūve	Uzdevumu skaits	2								
	Uzdevumu veidi	Praktisks darbs, tukšo vietu aizpildīšanas uzdevums, situācijas analīze.								
	Uzdevumu izpildes kopējais laiks minūtēs	65 min.								
Uzdevumu apraksts	<p>1. Uzrakstīt vīļu nosaukumus atbilstoši tehniskajiem zīmējumiem. <i>(izpildes laiks 15 min.)</i></p> <p>2. Izgatavot vienu apģērba tehnoloģisko mezglu, izmantojot tehnoloģisko karti.</p> <p>2.1. Izvērtēt detaļu atbilstību tehniskajiem zīmējumiem tehnoloģiskajā kartē.</p> <p>2.2. Atlasīt detaļu komplektu.</p> <p>2.3. Sagatavot darba vietu, iekārtas un palīgmateriālus.</p> <p>2.4. Sagatavot detaļas šūšanai.</p> <p>2.5. Sašūt detaļas un veikt nepieciešamo apstrādi. <i>(izpildes laiks 50 min.)</i></p> <p>Uzdevumi izpildāmi eksāmena laikā.</p> <p>Eksaminējamajiem uz eksāmenu jāierodas darba drošībai atbilstošā apģērbā, apavos, matu sakārtojumā un manikīrā.</p>									
Norises vieta un nepieciešamie materiālie līdzekļi	<p>Eksāmena norisei nepieciešams: telpa ar atsevišķu darba vietu katram eksaminējamajam, šūšanas cehs vai darbnīca.</p> <p>Nepieciešamie līdzekļi: overloks, gludināšanas iekārta, dažādas starplikas.</p> <p>Katram eksaminējamajam nepieciešams: galds, krēsls, universālā šujmašīna, drēbnieku grieznes, šķērītes, šujamdiegi, lineāls, kniepadatas (drānām), zīmulis vai krīts (drānām), tehnoloģisko mezglu detaļu komplekti (atbilstoši un neatbilstoši tehniskajiem zīmējumiem), lapas (A4), pildspalva, zīmulis, dzēšgumija.</p>									
Vērtēšanas kārtība	<p>Uzdevumu izpildi vērtē eksaminācijas komisija. Vērtēta tiek katra uzdevuma izpilde. Maksimāli iegūstamais punktu skaits ir 87, kas atbilst 100%. Eksāmens ir nokārtots, ja uzdevumu izpildes apjoms nav zemāks par 60%.</p> <p>Eksāmena vērtējums tiek izteikts ballēs atbilstoši vērtēšanas skalai:</p>									
Iegūto punktu skaits	1–12	13–25	26–38	39–51	52–58	59–65	66–72	73–79	80–83	84–87
Uzdevumu izpildes apjoms (%)	1–14	15–29	30–44	45–59	60–67	68–75	76–83	84–91	92–96	97–100
Vērtējums ballēs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

**Profesionālās kvalifikācijas eksāmena uzdevumu izpildei nepieciešamo
MATERIĀLO LĪDZEKĻU PAPLAŠINĀTS SARAKSTS**
**Tekstilizstrādājumu, apģērbu, ādas un ādas izstrādājumu ražošanas nozare,
profesionālā kvalifikācija "Šūšanas iekārtu operators", 3. LKI līmenis**

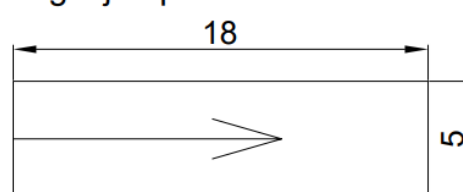
	<p>Eksāmenā nepieciešams:</p> <ul style="list-style-type: none"> • overloks, 4 (četrus) diegu – 1 gab. (uz katriem 10 eksaminējamajiem), • gludināšanas galds ar tvaika gludekli – 1 gab. (uz katriem 10 eksaminējamajiem). <p>Katram eksaminējamajam nepieciešams:</p> <ul style="list-style-type: none"> • šujmašīna (universālā) – 1 gab., • darba vieta pie galda (vismaz 1m x 1m) – 1 gab., • drēbnieka grieznes – 1 gab., • drēbnieka krīts vai zīmulis – 2 gab., • lineāls (vismaz 30 cm garš) – 1 gab., • pildspalva (zila) – 1 gab.
<p align="center">Materiāli, palīgmateriāli u.tml.</p>	<p>Neausta līmdrāna, atbilstoši kabatas drānas biezumam – 1 tekošais metrs</p> <p>Katram eksaminējamajam nepieciešams:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ietvarkabatas detaļas* – septiņas, atbilstoši tehniskajiem zīmējumiem un aprakstam 1. pielikumā, • šujamdiegs – audumam atbilstošā krāsā (Nr.120, 1000 m spole) – 1 gab., • diegi overlokam – audumam atbilstošā krāsā (Nr.120, 1000 m spole) – 4 gab. (uz vienu overloku), • kniepadatas – 30 gab. <p>* Ieteicamā drāna kabatas šūšanai – kleitu vai kostīmaudums ar gludu virsmas struktūru (vienkrāsainu), ar kokvilnas vai poliestera šķiedru sastāvu, bez elastāna, audekla pinumā.</p>

IETVARKABATAS DETAĻU TEHNISKIE ZĪMĒJUMI

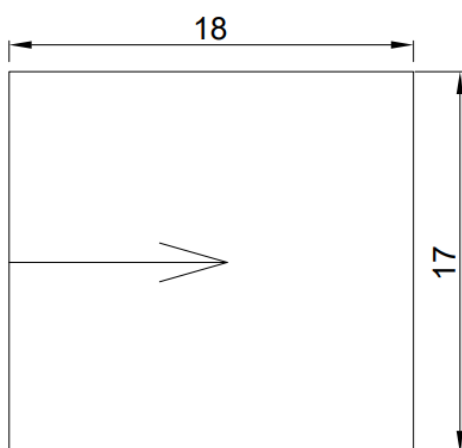
Pamatdetaļa

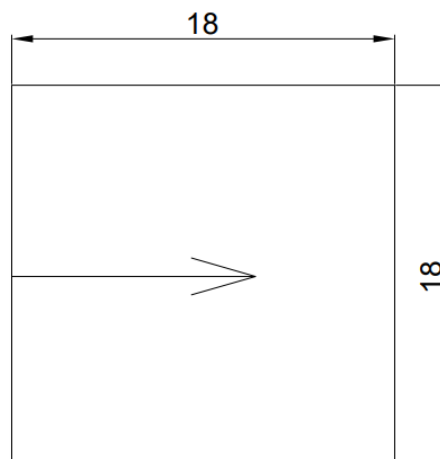
Augšējā apšuve

Apakšējā apšuve

Apakšējais kabatas maisiņš

DETAĻU* APRAKSTS

Detālas nosaukums	Piegriešanas nosacījumi*	Detālu skaits, gab.
Drāna kabatas iešūšanai (pamatdetaļa)	Saskaņā ar tehnisko zīmējumu	1
Augšējā apšuve	Saskaņā ar tehnisko zīmējumu	1
	Izmēri saskaņā ar tehnisko zīmējumu, bet neatbilstošs šķēru – audu virziens	1
Apakšējā apšuve	Saskaņā ar tehnisko zīmējumu	1
	Tehniskajam zīmējumam atbilstošs šķēru – audu virziens, bet detaļa par 2 cm īsāka, nekā tehniskajā zīmējumā dots	1
Apakšējais kabatas maisiņš	Saskaņā ar tehnisko zīmējumu	1
	Izmēri saskaņā ar tehnisko zīmējumu, bet neatbilstošs šķēru – audu virziens	1
Kopā detaļas piegriešanai		7

* Drāna kabatas šūšanai no kleitu vai kostīmauduma ar gludu virsmas struktūru – audekla pinumā (vienkrāsainu), ar kokvilnas vai poliestera šķiedru sastāvu, bez elastāna.

**Profesionālās kvalifikācijas eksāmena
UZDEVUMU KOMPLEKTS**

**Tekstilizstrādājumu, apģērbu, ādas un ādas izstrādājumu ražošanas nozare,
profesionālā kvalifikācija "Šūšanas iekārtu operators", 3. LKI līmenis**

1. uzdevums. Izvēlēties no saraksta un ierakstīt 1. tabulā tehniskajiem zīmējumiem atbilstošos vīļu nosaukumus.

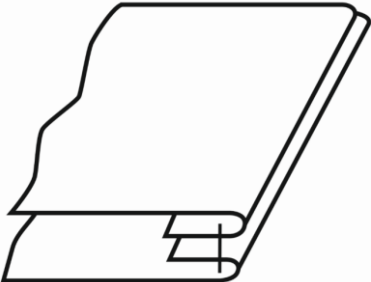
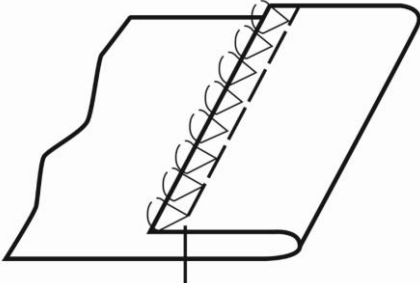
(izpildes laiks 15 min.)

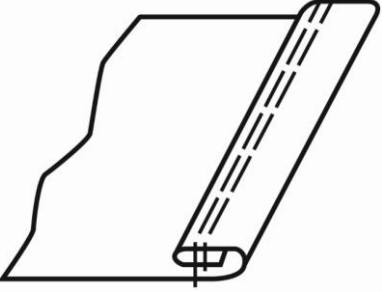
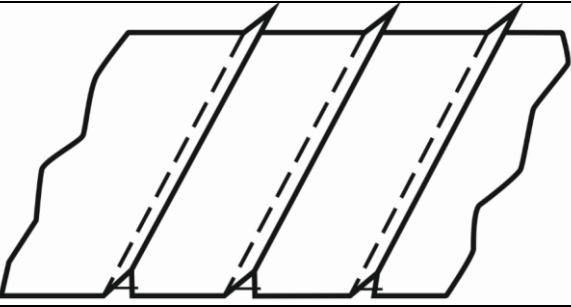
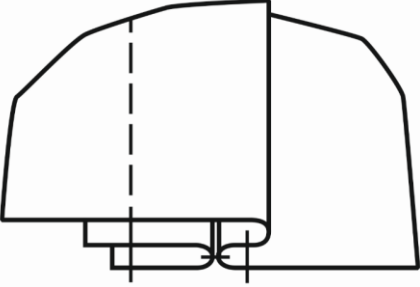
Vīļu nosaukumi

- Ietvarvīle
- Plakanvīle
- Iemalojumvīle
- Divpusējā apvērsumvīle
- Uzlikumvīle
- Šķietamā vīle
- Apdiegtā nolocījumnvīle
- Atšuvumnvīle
- Sašuvumnvīle
- Maskavas vīle
- Apdares vīle – ielocītes

1. tabula

Vīļu nosaukumi

Nr. p. k.	Tehniskais zīmējums	Vīles nosaukums
1.		
2.		

3.		
4.		
5.		

2. uzdevums. Izvērtēt detaļu kvalitāti atbilstoši tehniskajiem zīmējumiem (2. tabulā) un uzrakstīt to kvalitātes neatbilstības. Atlasīt ietvarkabatas detaļu komplektu atbilstoši tehniskajiem zīmējumiem un izgatavot ietvarkabatu, izmantojot tehnoloģisko karti.
(izpildes laiks 50 min.)

Kvalitātes neatbilstības:

---

1)

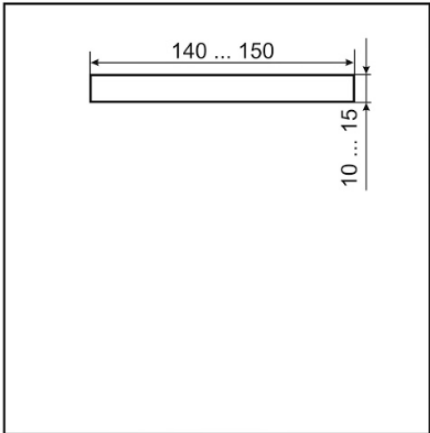
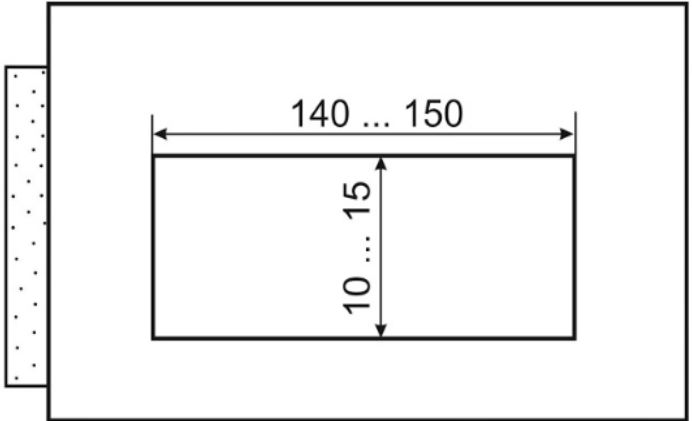
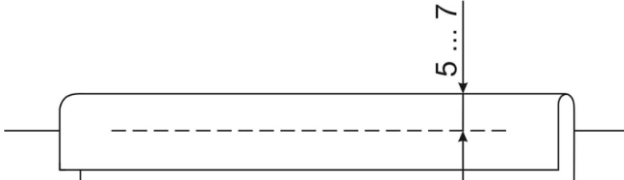
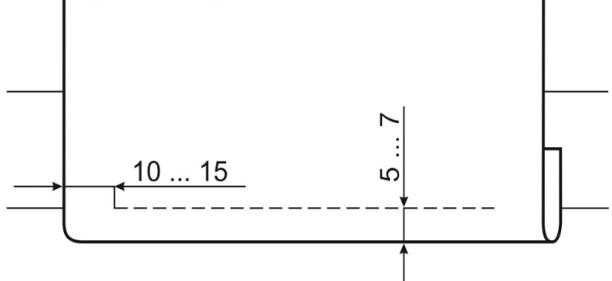
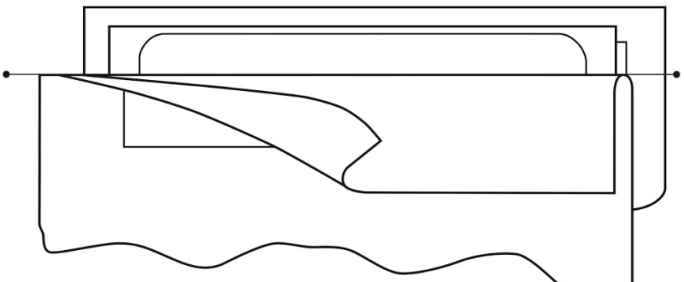
2)

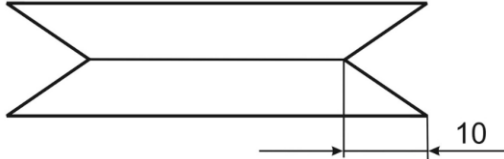
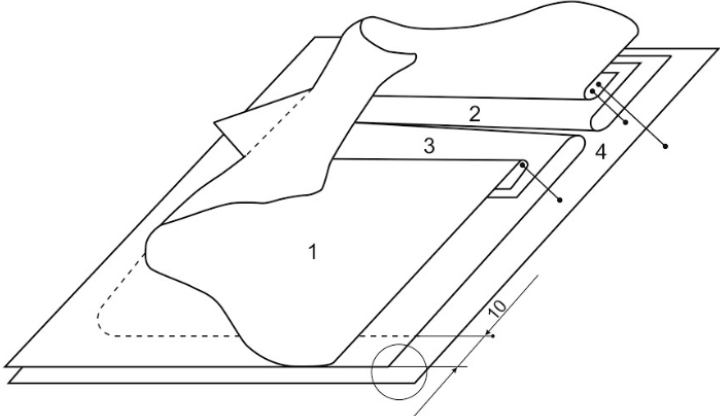
---

3)

Ietvarkabatas šūšanas tehnoloģiskā karte

Nr. p. k.	Tehnoloģiskā secība	Tehniskais zīmējums
1.	Iezīmēt kabatas atveres vietu pamatdaļas labajā pusē ar četrām līnijām.	
2.	Pielīmēt līmes starpliku pamatdaļas kreisajā pusē kabatas atveres vietā.	
3.	Iegludināt apšuvju locījuma līnijas.	
4.	Piešūt augšējo apšuvi.	
5.	Piešūt apakšējo apšuvi.	
6.	Piešūt pretskata detaļu pie augšējās apšuves piešūšanas vīles.	

Nr. p. k.	Tehnoloģiskā secība	Tehniskais zīmējums
7.	Pārgriezt kabatas atveri.	
8.	Izvērst apšuves un kabatas maisiņus uz kreiso pusi.	
9.	Nostiprināt kabatas galus. Apšūt un apdiegt kabatas maisiņu.	
10.	Nogludināt kabatu.	

**Profesionālās kvalifikācijas eksāmena uzdevumu izpildes
VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI**

**Tekstilizstrādājumu, apģērbu, ādas un ādas izstrādājumu ražošanas nozare,
profesionālā kvalifikācija "Šūšanas iekārtu operators", 3. LKI līmenis**

Vērtēšanas kritēriji

Uzdevums	Veicamās darbības	Maksimāli iegūstamais punktu skaits
1. Izvēlēties no saraksta un ierakstīt 1. tabulā tehniskajiem zīmējumiem atbilstošos vīļu nosaukumus. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)</i>	Tehniskajiem zīmējumiem atbilstošo vīļu nosaukumu uzrakstīšana.	10
2. Izvērtēt detaļu kvalitāti atbilstoši tehniskajiem zīmējumiem un uzrakstīt kvalitātes neatbilstības. Atlasīt ietvarkabatas detaļu komplektu atbilstoši tehniskajiem zīmējumiem un izgatavot ietvarkabatu, izmantojot tehnoloģisko karti (2. tabula). <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 77)</i>	2.1 Detaļu kvalitātes novērtēšana.	6
	2.2 Detaļu komplekta atlasīšana.	5
	2.3 Darba vietas sagatavošana.	3
	2.4 Iekārtu sagatavošana darbam.	3
	2.5 Ietvarkabatas izgatavošana, izmantojot tehnoloģisko karti.	52
	2.6 Darba drošības ievērošana.	5
	2.7 Darba vietas sakārtošana.	3
Kopējais maksimāli iegūstamais punktu skaits		87

Paplašināts vērtēšanas kritēriju apraksts

1. uzdevums. Izvēlēties no saraksta un ierakstīt 1. tabulā tehniskajiem zīmējumiem atbilstošos vīļu nosaukumus. *(maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)*

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
Tehniskajiem zīmējumiem atbilstošo vīļu izvēle. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)</i>	Par katru pareizi ierakstītu vīles nosaukumu 2 punkti.	10

2. uzdevums. Izvērtēt detaļu kvalitāti atbilstoši tehniskajiem zīmējumiem (2. tabulā) un uzrakstīt to kvalitātes neatbilstības. Atlasīt ietvarkabatas detaļu komplektu atbilstoši tehniskajiem zīmējumiem un izgatavot ietvarkabatu, izmantojot tehnoloģisko karti. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 77)

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirami punkti
2.1. Detaļu kvalitātes novērtēšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 6)	<i>Noteiktas kvalitātes neatbilstības:</i>	
	- augšējā apšuve piegriezta, neievērojot šķēru un audu virzienu,	2
	- apakšējā apšuve 2 cm īsāka,	2
	- apakšējais kabatas maisiņš piegriezts neatbilstoši šķēru – audu virzienam.	2
2.2. Detaļu komplekta atlasīšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 5)	Pareizs detaļu skaits: detaļas atlasītas atbilstoši tehniskajiem zīmējumiem – 4 gab.	5
2.3. Darba vietas sagatavošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 3)	Racionāli izvietoti nepieciešamie instrumenti un palīgmateriāli, ievērojot darba drošības noteikumus.	3
2.4. Iekārtu sagatavošana darbam. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 3)	Pārbauda šuves kvalitāti, nošujot vīli. Ja nepieciešams, veic šujmašīnas regulēšanu.	3
2.5. Ietvarkabatas izgatavošana, izmantojot tehnoloģisko karti. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 52)	<i>Starplikas pielīmētas:</i>	
	- augšējai apšuvei,	1
	- apakšējai apšuvei,	1
	- kabatas atveres vietai.	1
	<i>Pareizi pielīmētas starplikas:</i>	
	- kreisajā auduma pusē,	3
	- pārsedz kabatas atveres iezīmes ~1.5cm	1
	- gludi izlīdzināta starplikas virsma,	3
	- saglabātas materiālam raksturīgās īpašības (nav sadedzināta).	1
	<i>Pareizi iezīmēta kabatas vieta:</i>	
	- kabatas atveres garums un platums iezīmēts 14...15 cm x 1...1,5 cm liels,	1
	- kabatas atveres kontūrlīnijas krustojoties veido taisno lenķi,	1
	- kabatas atveres novietojums uz pamatdrānas iecentrēts proporcionāli kabatas izmēriem,	1
	- kabatas atveres kontūras paralēlas atbilstošajiem šķēru un audu pavidieniem audumā.	1
	<i>Pareizi iegludinātas apšuvju nolocījuma līnijas:</i>	
	- augšējā apšuve pārlocīta uz pusēm un nogludināta atbilstoši tehniskajam zīmējumam,	2
	- iegludinātās līnijas ir taisnas,	2
	- apakšējā apšuve nogludināta atbilstoši tehniskajam zīmējumam.	2
	<i>Pareizi piesūta augšējā apšuve:</i>	
	- šuve sakrīt ar atzīmēto augšējo kabatas atveres līniju pēc garuma un taisnuma.	2
<i>Pareizi piesūta apakšējā apšuve:</i>		
- šuve sakrīt ar atzīmēto apakšējo kabatas atveres līniju pēc garuma un taisnuma.	2	
<i>Pareizi piesūts apakšējais kabatas maisiņš:</i>		

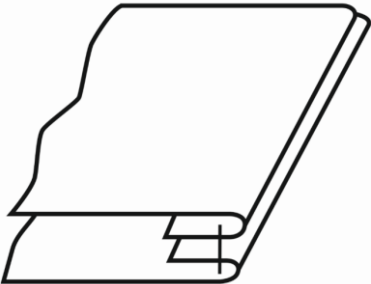
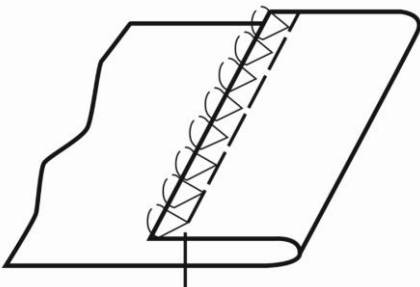
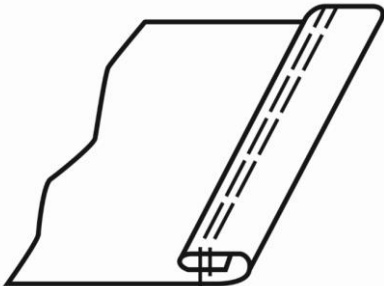
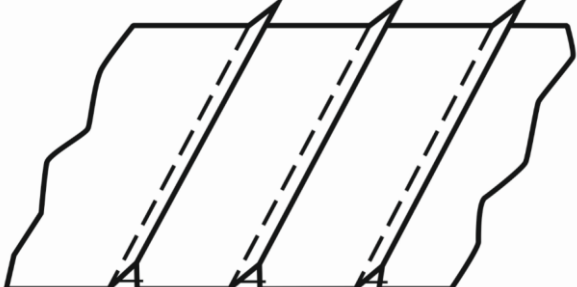
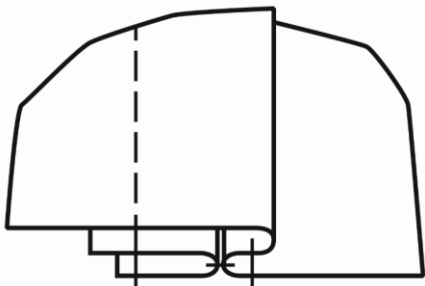
	- kabatas maisiņa šuve sakrīt ar augšējās apšuves šuvi.	2
	<i>Pareizi pārgriezta kabatas atvere:</i>	
	- griezuma līnija ir pa vidu starp šuvēm,	2
	- kabatas atveres stūri atstāti nepārgriezti ~ 1 mm līdz šuvju krustojumam.	3
	<i>Pareizi izvērsta kabatas detaļas:</i>	
	- kabata saglabā formu: nav sašķiepta un/vai deformēta,	3
	- apšuvju locījumi precīzi saskaras.	2
	<i>Precīzi nostiprināti kabatas gali:</i>	
	- nostiprinājuma šuve atbilst kabatas atveres gala līnijām.	2
	<i>Pareizi apšūti kabatas maisiņi:</i>	
	- kabatas maisiņa apšūšanas līnija precīzi turpina galu nostiprinājuma šuves,	2
	- kabatas apšūšanas šuve veido noapaļotus stūrīšus kabatas maisiņa kontūrai.	2
	<i>Pareizi apdiegti kabatas maisiņi:</i>	
	- apdieguma vīles platums ~ 1,5 cm,	1
	- visā garumā vīlei vienāds platums,	2
	- šuve ir nepārtraukta.	2
	<i>Pareizi nogludināta kabata:</i>	
	- apšuvju malas precīzi nogludinātas (bez iegludinājumiem),	2
	- kabatas maisiņi sakrīt pēc izmēriem,	1
	- drāna saglabā izskatu, struktūru, tai raksturīgās īpašības (nav sadedzināta, bez spīduma, bez iegludinājumiem u.tml.)	1
2.6. Darba drošības ievērošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 5)	<i>Visā šūšanas darbu izpildes laikā:</i>	
	- grieznes pēc lietošanas vienmēr aizvērtas,	1
	- adatas savāktas (spilventiņā, kastītē ievietotas),	1
	- ievēro drošu attālumu no šujmašīnas kustīgajām daļām,	1
	- ievēro gludināšanas iekārtas lietošanas noteikumus,	1
	- darba apģērbs, matu sakārtojums atbilst darba drošībai.	1
2.7. Darba vietas sakārtošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 3)	<i>Sakārto darba vietu:</i>	
	- darbu noslēgumā izslēdz šujmašīnu,	1
	- atgriezumus un diegu galus savāc no darba galda un izmet atkritumu urnā,	1
	- izmantotos instrumentus novieto tiem paredzētajās vietās.	1
	Kopā	77

Pareizās atbildes

1. uzdevums

1. tabula

Vīļu nosaukumi

Nr. p. k.	Tehniskais zīmējums	Vīles nosaukums
1.		Divpusējā apvērsumvīle
2.		Apdiegtā nolocījumbīle
3.		Maskavas vīle
4.		Apdares vīle – ielocītes
5.		Šķietamā vīle

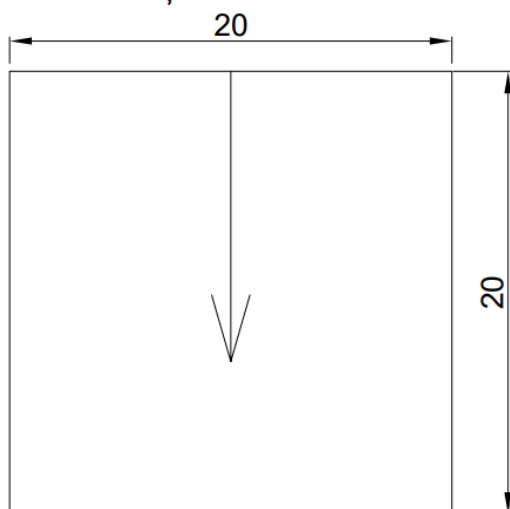
2. uzdevums

Detaļu komplekts:

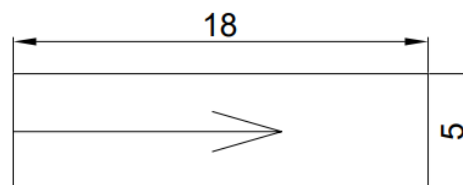
Detaļas nosaukums	Detaļu skaits, gab.
Drāna kabatas iešūšanai (pamatdetaļa)	1
Augšējā apšuve	1
Apakšējā apšuve	1
Apakšējais kabatas maisiņš	1
kopā	4

Detaļu komplekta tehniskie zīmējumi:

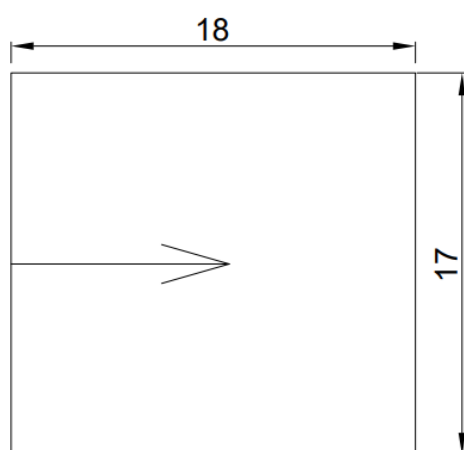
Pamatdetaļa

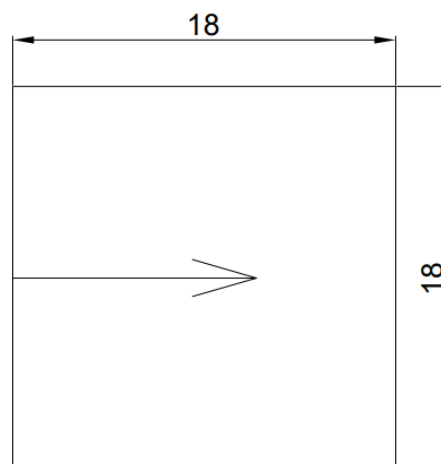
Augšējā apšuve

Apakšējā apšuve

Apakšējais kabatas maisiņš

Uzziņu avoti

- Kapče, M. Konstruēšana. Modelēšana. Šūšana. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2016.
- Langrāte, L. Šūšana. – Rīga: Jumava, 2008.
- Naita, L. Šūšana. Rokasgrāmata. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2010.
- Smita, E. Lielā šūšanas grāmata. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2011.
- Šūšana. Izsmeljoša šūšanas rokasgrāmata. – Rīga: Madris, 2005.
- Eberle, H., Hermeling, M., Hornberger, R., Kilgus, R., Kupke, D., Menzer, A., Moll, W. Ring Clothing Technology from fibre to fashion. – [B.v.:b.i.], 2008.
- Ruth, E. Glock, Grace, I. Kunz. Apparel Manufacturing, Sewn Product analysis. – [B.v.:b.i.], 2005.
- Muthu, S. Handbook of life cycle assessments (LCA) of textile and clothing. – [B.v.]: Woodhead Publishing, 2015.
- Вальтер, Т. Обработка деталей. Декоративная отделка. Аксессуары. – Москва: ЗАО Эдипресс-Конлига, 2011.
- Кокеткин, П.П., Одежда. Технология, техника, процессы, качество. – Москва: МГУДТ, 2001.
- Кокеткин, П.П., Сафронова, И.В., Кочегура, Т.Н. Пути улучшения качества изготовления одежды. – Москва: Легпромбытиздат, 1989.